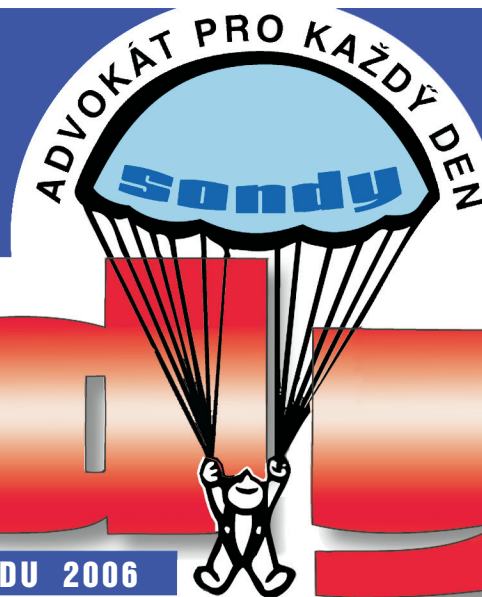


SONDY

TÝDENÍK PRO SOCIÁLNÍ OTÁZKY

CENA 17 Kč

2. LISTOPADU 2006



ODBORY PROTI LIKVIDACI ZÁKONÍKU PRÁCE

vysvětlují a varují, že skutečně může dojít k totální smluvní volnosti a bude na zaměstnanci, jaké podmínky si se zaměstnavatelem dohodne.

Cesta nastartována

Má většina zaměstnanců dost sil, aby si sjednala podmínky ke svému prospěchu? Soudím, že nikoliv. Ten, kdo nabízí práci a klade si podmínky, je vždy zaměstnavatel. Práce je zdrojem obživy většiny slušných občanů a odbory chtějí, aby jejich ochrana zůstala na standardech světového

Zákoník práce se stal hříčkou v rukou politických stran, zejména ODS. Sondy se zeptaly místopředsedkyně ČMKOS JUDr. Marcely KUBÍNKOVÉ, která se na tvorbě nového zákoníku podílela, jak hodnotí tuto diskusi a co si myslí o současné roli odborů. Odpověděla nám:

Zákoník není žádný zmetek, veřejnost je klamána dezinformacemi

To, že určitým politikem zákoník práce vředy bude, vyplývá z podstaty pracovněprávních vztahů. Je logické, že pravicové strany budou obhajovat spíše práva zaměstnavatelů a strany levicové budou hájit spíše práva zaměstnanců. Diskuse, která probíhá ve sdělovacích prostředcích, je velice dogmatická. Nemohu souhlasit s tvrzením ministra Petra Nečase a jiných zastánců odsunutí účinnosti zákoníku práce, že to je zmetek nebo zákon, který se nedá v praxi aplikovat. Nejen odboráři a personalisté, ale všichni, jichž se právní úprava přímo dotýká, chtějí mít jistotu, že skutečně 1. 1. 2007 zákoník práce vstoupí v účinnost. Nový kodex práce se nijak nevymyká z kvality norem, které byly od roku 1990 do současné doby připraveny. Velice mě překvapuje, že neustále narůstá počet bodů, o nichž odpůrci nového zákoníku práce tvrdí, že jsou jeho neuralgickými problémy. Napřed byly čtyři, pak jich bylo šedesát a dnes se v novinách dočítáme, že jich je osmdesát!

Ministr Nečas vytrhuje jednotlivosti z kontextu a buď z neznalosti, anebo možná i účelově zkrsluje souvislosti. Pokud tvrdí, že je tu osmdesát sporných bodů, tak ať řekne, které to jsou, protože ty, které dosud uváděl, rozhodně používání ZP nebrání a nebrání ani jeho účinnosti. Veřejnost je klamána dezinformacemi.

Jde o nebezpečnou hru

Už samotný návrh na odsunutí účinnosti nového zákoníku práce vláda nekonzultovala se sociálními partnery, jak jí to ukládá zákon, ale vše se dělo za zavřenými dveřmi, dokud to odbory doslova „nevyštouraly“. Za odložením účinnosti se skrývá budoucnost zákoníku práce - zda bude, nebo nebude existovat! Mluví-li odpůrci zákoníku o tom, že by bylo nejlepší jej začlenit do občanského práva, jinými slovy to znamená, že zákoník práce jako samostatný kodex nemusí vůbec existovat! Jde vlastně o likvidaci standardní ochrany zaměstnanců v práci. Naše realita nikoli náhodou připomíná základní otázku, proč vlastně odbory vznikly na začátku kapitalizmu volné soutěže,

neboť někteří zaměstnavatelé se za podpory velkých pravicových stran začínají chovat právě jako kapitalisté v raném kapitalizmu. Ať už v obchodě, nebo v malých firmách nedodrží pracovní dobu, lidé jsou nuceni pracovat „od nevidím do nevidím“ a roste i riziko ohrožení zdraví zaměstnanců, neku-li jejich života. Vzniká velké množství flexibilních forem práce, které nejsou právně upravené. Pracovní trh se pod vlivem nadnárodních řetězců rychle vyvíjí a zaměstnanci nepožívají odpovídající ochrany. Často si nemohou naplánovat svůj rodinný život a skloubit ho s tím pracovním, protože jim řeknou: Zítřka přijď na nedělní směnu, a pokud nepijdeš, máš padáka! Zaměstnavatelé se ani neobtěžují, aby dali výpověď a postupovali legálním způsobem - zaměstnance na pracoviště zkrátka vůbec nepustí. A to nemluví o odměňování... Nebudou-li platit oficiální pravidla, bez existence minimální mzdy nebo minimálních mzdových tarifů se zaměstnavatelé v určitém regionu dohodnou na cenách práce v určité profesi. Konečně není tajemstvím, že už to takto někde funguje. Proto odbory



práva zaštitěného Mezinárodní organizací práce a samozřejmě i právem EU. Úkolem odborů je probudit toto vědomí v lidech, protože možná by za měsíc či dva nebo za půl roku bylo už velice pozdě a cesta k likvidaci zákoníku práce nastartovaná odložením účinnosti by se nedala zabrzdit. Je velice důležité, aby tato veřejnost pochopila a podpořila odbory, protože ty jsou od toho, aby sjednaly dobré kolektivní smlouvy a pro zaměstnance výhodné pracovní podmínky. Jednotlivec by si je velice obtížně sjednával sám.

NOVÝ ZÁKONÍK PRÁCE SI VYZKOUŠELI VE ŠKODĚ AUTO

Názory a fakta z podniků

Jaroslav POVŠÍK,
předseda PR OS KOVO,
ŠKODA AUTO, Mladá Boleslav, a.s.:

Martin Jahn pro nový kodex

Všichni jsme cítili, že zvláště pracovní právo je v dnešní době tak pružné, že je třeba každou novinku prověřit v praxi. Proto jsme se s hospodářským vedením dohodli na pilotním projektu. Vyžadovalo to řadu změn. Zmodernizovali jsme všechny software, připravili jsme si podklady pro kolektivní vyjednávání, dokonce i na nemocenské. Zajímali jsme se také o profylaxi zdraví zaměstnanců, přípravu „zdravých“ jídel v závodních jídelnách, rekreaci a další užitečné výhody pro zaměstnance. Uskutečnili jsme dvě jednání s hospodářským vedením tzv. na zkoušku. Tato jednání nás tak „vtáhla“ do děje, že jsme nakonec skutečně vyjednávali a dospěli k oboustranné spokojenosti. Vyústilo to v možnost nabídnout všem, i novým zaměstnancům pracovní podmínky podle nejnovějšího pracovního kodexu.

Když se však v novinách objevily informa-

ce o odsunutí účinnosti ZP, sešli jsme se znovu s naším personálním ředitelem Martinem Jahnem, který byl členem vlády, když se nový ZP schvaloval, a také se zúčastnil našich předchozích jednání. Otevřeně jsem se ho před grémiem zeptal: I vy zastáváte názor představitelů firem a podnikatelů, že nový zákoník práce je špatný? M. Jahn nám odpověděl, že ne, že za nás tyto představitelé nemluví, my souhlasíme s tímto novým zákoníkem práce.

Karel VANĚK,
předseda ZO OS KOVO,
ČKD Motory, Hradec Králové:

Přišli bychom o benefity

Byli jsme v jednání se zaměstnavatelem, abychom členům i ostatním zaměstnancům zajistili slušné pracovní podmínky. Pochyby o datu nabytí účinnosti nám však přinesly pochyby i do kolektivního vyjednávání. Ukázalo se, že zaměstnavatelé se snaží tohoto stavu využít a platnost uzavíraných KS co nejvíce oddalovat. Tím se může stát, že v případě prodloužení budeme uzavírat a schvalovat kolektivní

smlouvu až na jaře příštího roku a zaměstnanci tak přijdou třeba o první tři měsíční výhody v dohodnutých benefitech. Ale my se s nimi chceme seriózně domluvit právě od začátku roku 2007.

Bohumír HANÁK,
předseda ZO OS KOVO,
Královopolská, a.s.:

Džob pro advokáty

Co by se stalo, kdyby se pracovní právo stalo součástí občanského zákoníku? Úspěšně by se na tom živila právníká lobby, protože zaměstnanec by jí byl totálně vydán napospas. Jsme celý život zvyklí řídit se pro nás jednodušším zákoníkem práce. Pro nový ZP se snažíme udělat maximum. Se zaměstnavatelem nemáme problémy - s novinkami seznamujeme dílenské výbory i úseky, ale leckdy se setkáváme s určitým nepochopením. V tom smyslu, že řadový funkcionář odborů je zahlcen novinkami. Proto pořádáme řadu školení, protože - i když se to dnes nahlas neříká - osvěta není nikdy dost. Velice pomáhají právě Sondy svými detailně vysvětlujícími články. Kolektivní smlouvy máme čtyři a pouze jedna z nich letos končí. Jsme však už připraveni je uzavřít podle nového zákoníku práce. (red)

Bojujeme za osmihodinovou pracovní dobu

Často slyším argumenty: No a co? Když nový zákoník práce nebude, tak zůstane ten starý... Ale to je opět krátkozraké! Stávající zákoník práce byl ve své době dobrý, ale nyní je značně rigidní, nepružný. Faktické pracovněprávní vztahy ho předběhly, nejsou nikterak upraveny a zaměstnanci tudíž postrádají řádnou ochranu. Pokud by zůstal v platnosti stávající zákoník práce z roku 1965, tak by vlastně zakonzervoval právní stav - přitom realita je někde jinde. Nebezpečí, že pracovněprávní vztahy se vyvíjejí jiným způsobem, rychleji, způsobuje, že pracovní smlouva hraje mnohem větší roli. Nový zákoník měl být připraven už mnohem dříve.

Demonstrace proti likvidaci zákoníku práce organizovaná ČMKOS na 25. listopadu v Praze není prezentace odborových listů, ale je to boj za reformy, aby se lidé probudili. Říkáme: Kdo se bojí za svá práva vzít, ten nebude slušnou práci mít! Bojujeme za to, co za nás už v raném kapitalizmu naši předkové vydobyli: za osmihodinovou pracovní dobu, za právo na dovolenou, za minimální cenu práce. Kdo tvrdí, že je to boj za práva odborových bossů, nezná historické souvislosti. Nebo je popírá. (red)